

Lasse & Mathilde: Alle de bedste

Tom Waits skrev en af sine bedste sange efter at have mødt hende. Kim Larsen fandt også hendes selskab inspirerende. Selv var hun optaget af Tove Ditlevsen og fortolkede Højskolesangbogen.

Han var blandt de første pigtrådsfolkere på Fyn, og han var en af initiativtagerne til Midtfynsfestivalen. Han har indspillet med Niels-Henning Ørsted Pedersen i København og med Daniel Lanois i New Orleans.

Sammen stod de bag Fyns nationalsang, hvis øen i midten altså havde sådan en. De kan også tage en del af æren for, at Lundeberg er på Danmarkskortet. Og så har de fortolket Poul Henningsen, Piet Hein og Jan Tøftlund bedre end nogen andre.

Lasse og Mathilde er mere end *Fyn er fin* og *Lundeberghymnen*. Historien om den musikalske duo er både lang og spændende, og den er brolagt med godt humør og gode, ofte tankevækkende sange fra en stribe plader, der tilsammen fortæller et stykke Danmarkshistorie. Essensen af disse plader – eller måske snarere en flot og varieret buket af sange fra dem – er nu samlet på et dobbeltalbum med cd og dvd under titlen **Alle de bedste**.

Albummet markerer den populære duos 35-års jubilæum, for helt tilbage i 1975 mødtes de omkring Tove Ditlevsen. Eller rettere omkring en samling af hendes digte, som Lasse havde skrevet musik til, og som han nu bad Mathilde synge. På det tidspunkt var han en travl musiker i flere forskellige bands, og hun spillede violin i folkemusikgruppen Hvalsøspillemandene. Og kunne også synge med både sødme og sårbarhed, og med en smittende optimisme og livsglæde.

Det var godt set – og hørt – af Lasse, for ikke bare blev Mathildes lp **Pigesind** (1975) et meget vellykket favntag med Ditlevsens digte, det blev også indledningen på en usædvanlig karriere i dansk pop, folk- og visetradition. Lasse og Mathilde slog pjalterne sammen og fandt med det samme deres helt egen tone i grænselandet mellem pop og folkemusik. Lasses lange karriere i pop og rock fornægtede sig ikke, for han skrev gode, iørefaldende melodier, og de ligger på stribe på de fire lp'er, som parret udgav i de tidlige år: **Lasse & Mathilde** (1977), **Her og nær** (1978), **Små giganter** (1980) og **Maskebal** (1982).

Især blev **Små giganter** godt modtaget af pladekøberne, og det skyldtes ikke mindst sangen *Fyn er fin*, der om nogen er blevet synonym med Lasse & Mathilde. Lasse skrev melodien til en tekst, Jan Monrad havde sendt ham efter at have været et smut på Midtfynsfestivalen, som Lasse & Mathilde var kraftigt involveret i. Det samme var den kunstneriske altmuligmand Ove Bager fra Fynsk Harmoniforvirring. Han stod bag *Lundeberghymnen*, der blev et andet af duoens store hits dengang, og som gav ubetalelig reklame til den lille sydøstfynske havneby.

Parallelt med samarbejdet udgav Lasse og Mathilde også plader hver for sig, og Mathilde fik stor succes med de meget fine lp'er **Rødt og hvidt** (1979) og **Rødt og hvidt 2** (1981), for der opstod nærmest konsensus om, at ingen havde fortolket Højskolesangbogen smukkere end hende. Senere fik Lasse store overskrifter og solide anmeldelser for sit album **Time And Again** (1992), som han havde været i New Orleans for at indspille med bl.a. musikeren og studietroldmanden Daniel Lanois. Det blev lidt af en øjenåbner, og siden har Lasse & Mathilde været tilbage i Louisianas svedige musikmekka, bl.a. for at indspille **Varm magi (i New Orleans)** (1997), hvorfra fire af sangene på **Alle de bedste** kommer.

Udover cd'ens 24 sange indeholder **Alle de bedste** også en dvd med dét jubilæumsshow, som Lasse & Mathilde – med gæstepoptræden af bl.a. Povl Dissing, Peter Thorup og Trine Dyrholm – gav på Magasinet i Odense for fem år siden i anledning af duoens 30-års jubilæum.

I år kan det populære par så fejre 35-års musikalsk jubilæum, men ét er musikken, noget andet er teksterne, som altid har betydet meget i folke- og visemusik. Lasse og Mathilde har fortolket nogle af landets bedste ordmagere, men de har også altid gerne taget imod en god tekst fra vennekredsen, der syntes befolket af rimsmede med noget på hjerte. Det er først og fremmest Jan Toftlund; en af Danmarks bedste, om end sørgeligt underkendte sangskrivere. Hans spiddende socialrealistiske, men altid lyriske tekster vokser som roser i rendestenen og er for dansk musik, hvad Kenneth Loach' og Mike Leighs levende billeder er for britisk film. I modsætning til de to herrer, fik Jan Toftlund desværre aldrig noget større gennembrud inden sin alt for tidlige død i 1990, blot 40 år gammel, men ikke mindst igennem Lasse & Mathildes plader og koncerter lever hans værk videre.

Jan Toftlunds tekster fylder naturligvis også på **Alle de bedste**, for de *er* blandt de bedste. Seks af teksterne til albummets 24 sange er signeret ham, og de spænder fra eksil-danskerens melankolske *Hilsen fra Sverige* over den legende erotiske *Liggesyge* og den imødekommende *Vintertid* om den ekstra time, vi får foræret hvert efterår, til de let beslægtede og meget smukke sange om det fynske forår i *Saftspænding* og samme steds lyse nætter i den sanselige *Syrenprinsesse*, der åbner cd'en.

Alle de bedste indeholder også Lasse & Mathildes musik til tekster af bl.a. H.C. Andersen, Tove Ditlevsen, Martha Christensen, Poul Henningsen og Piet Hein. Og der er såmænd også blevet plads til en enkelt udlænding. *Dagbogen* kommer fra Lasses solokarriere og er en af hans favoritsange, som han indspillede på sin lp **Sort/hvid** (1981). Det er en fordanskning af Burt Bacharach's *The Story Of My Life* fra 1957, som var et stort countryhit for Marty Robbins, og den fik såmænd også stor betydning for Lasse, for han vandt en amatørkonkurrence med sangen i 1959. Det blev startskuddet på hans musikalske karriere, og efter et par år med forskellige bands var han i 1964 med til at danne pigtrådsgruppen The Baronets i sin hjemby Aarup midt på Fyn.

Til trods for musikernes geografiske udgangspunkt – langt fra hovedstadens pigtrådsclubber og pladeselskaber – lykkedes det The Baronets som noget nær den eneste provinsgruppe at slå igennem og få succes. Det blev til en lille håndfuld singleplader, både på engelsk og dansk, inden gruppen blev opløst i 1968. Den blev dog kortvarigt gendannet i 1975 og indspillede en lp, men så måtte Lasse prioritere, for han havde netop mødt Mathilde. Og var blevet betaget af hende.

Hendes udstråling og musikalitet var enorm. Spørg bare Kim Larsen om det, for Mathilde er såmænd identisk med "Lange Lone", som optræder i Østre Gasværk-sangen *Det er en kold tid*. Og hvad var det nu med Tom Waits? Jo, han taler med samme næb, for han havde mødt hende under et besøg i København og var røget i byen med hende. Han kvitterede siden med at minde hende og en hyggelig aften i København i sangen *Tom Traubert's Blues*, som Rod Stewart sang til global succes i 1992.

Derved blev Mathilde på en måde introduceret for et millionpublikum verden over. Unægtelig lidt flere end de 440 indbyggere, der ved seneste optælling her i 2010 havde bopæl i Lundeberg.

Alle de bedste med Lasse & Mathilde udkommer den 23. august 2010.

disco:wax/Sony Music
Juli 2010

Lasse & Mathilde: Facts og en diskografi

Lasse Helner (guitar, sang). Født 14. februar 1947 (Valentinsdag) i Aarup.
Mette Mathilde Bondo (violin, sang). Født 30. januar 1956 i Odense.

Lasse & Mathilde

Lasse & Mathilde (CBS, 1977)
Her og nær (CBS, 1978)
Små giganter (Medley, 1980)
Så er der koncert (live med De Gyldne Løver) (Medley, 1981)
Maskebal (Medley, 1982)
Det er nu – det er her (Rosen, 1987)
Det lysner (Holger, 1988)
Varm magi (i New Orleans) (1997)
Fantasistykker (Storyville, 2000)
Spor af Piet Hein (Art People, 2007)
Alle de bedste (opsamling med dvd) (Disco:Wax/Sony, 2010)

Lasse Helner

Med The Baronets

Gunpowder And Cannonballs (Sonet, 1975 / Exlibris, 1976)
Dansk pigtråd vol. 10: The Baronets. The Complete 1966-1968 (Universal, 2004)

Med Moondust

Moondust (Warner, 1973)

Med Dårskabens Hus Orkester

Dårskabens Hus (Exlibris, 1976)

Som Lasse Helner

Du sku' ta' mig mens jeg er ung (Metronome, 1974)
Sort/hvid (Medley, 1981)
Alene det (Mercury, 1984)
Cover (Solid State, 1989)
Time And Again (Medley, 1992)
Dreamtime (Storyville, 2004)
At Memphis Station (My Way, 2006)

Mathilde

Pigesind (Exlibris, 1975)
Rødt og hvidt (Medley, 1979)
Rødt og hvidt 2 (Medley, 1981)
Mathilde synger julesalmer (Polydor, 1984)